

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om att sätta ut eller flytta fisk i naturen;

HVMFS 2021:7

Konsoliderad elektronisk utgåva

Senast uppdaterad 2025-05-01

Observera att endast den tryckta utgåvan gäller vid rättstillämpning

Beslutade	2021-04-13
Bemyndigande:	2 kap. 18 a § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen och 6 b § förordningen (2006:815) om provtagning på djur, m.m., följande.
Ikraftträdande:	2021-04-21
Ändringar:	HVMFS 2025:7
Övrigt	12 § anmäl enl. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om tillstånd för utsättning och flyttning av fisk i naturen som inte rör flyttning av fisk till eller mellan fiskodlingar och slakt av odlad fisk.

Föreskrifterna gäller dock inte vid utsättning och flyttning av signalkräfta. I sådana fall ska Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:21) om hantering av signalkräfta tillämpas.

Föreskrifterna kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolagen") och dess underakter.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter avses med:

1. *fisk*: alla utvecklingsstadier av fisk, vattenlevande kräftdjur och vattenlevande blötdjur,
2. *vattenområde*: det vatten inom vilket fisken kan vandra eller sprida sig,
3. *för landet främmande art eller stam*: en art eller stam som inte är ursprunglig för Sverige och som har förts hit efter år 1800,

4. *stam*: en grupp eller grupper av individer av en art med definierad härstamning,

5. *smittsam sjukdom*: sjukdomarna *Psorospermium haeckelii* och porslinssjuka (*Thelohania spp.*) hos flodkräfta samt sjukdom eller smittämne hos vattenlevande djur som ska anmälas enligt epizootilagen (1999:657) eller enligt 3 kapitlet i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:10) om biosäkerhetsåtgärder samt anmälan och övervakning av djursjukdomar och smittämnena,

6. *odling*: uppfödning av vattenbruksdjur på en anläggning eller i ett område för blötdjursodling,

7. *mynningsområde*: allt vatten inom 20 kilometer utanför mittpunkten på en linje mellan de två yttersta mynningsuddarna vid vattendraget,

8. *fisknäringssystem*: andra kräftdjur än flodkräfta och som används som näringsdjur för fisk,

9. *naturligt fisketomma vatten*: sötvattensansamlingar som naturligt saknar fisk, bedöms betydande för hotade eller nära hotade arters fortlevnad och inte är helt tillfälliga,

10. *utsättning*: fisk som släpps fri i naturen,

11. *flyttning*: fisk som flyttas från ett vattenområde till ett annat för utsättning eller sumpning,

12. *återintroducera förekomster*: utsättning av en art i ett vattenområde där den är ursprunglig och tidigare förekommit naturligt men har försvunnit,

13. *ursprungliga arter*: arter som är hemmahörande i ett vattenområde och på naturlig väg har spridit sig dit,

14. *vattensystem*: allt ytvatten inom samma avrinningsområde,

15. *trädgårdsdamm*: en särskild anlagd och utloppslös damm vars syfte är att pryda en trädgård, och

16. *invasiva främmande arter*: sådana främmande arter som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter, eller en nationell förteckning med arter som beslutats i enlighet med nämnda förordning, och vars introduktion eller spridning har konstaterats hota eller ha negativ inverkan på biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster.

Åtgärder för att stärka fisket

3 § Åtgärder för att stärka fisket i Svinesund, Idefjorden och Enningdalsälven ska ske efter samråd mellan de berörda myndigheterna i Sverige och Norge.¹

Dessa havs- och älvmråden avgränsas i enlighet med 1 kap. 4 § Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön samt 1 kap. 2 § 5 Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:37) om fiske i sötvattensområdena.

¹ Jfr. bestämmelserna i avtalet den 9 mars 2010 mellan Sverige och Norge om förvaltningen av lax och öring i Svinesund, Idefjorden och Enningdalsälven (SÖ 2010:1)

Förutsättningar för tillstånd

Hänsyn till vattenområdets särart

4 § För att säkerställa ett vattenområdes särart får tillstånd för att sätta ut eller flytta fisk i naturen inte avse

1. för landet främmande arter eller stammar,
2. fisk med smittsam sjukdom,
3. ett vattenområde med odling av arter eller stammar av nationellt intresse eller som annars är av betydelse för vattenbruket, liksom vattenområden som med stöd av bestämmelserna i 3 kap. miljöbalken har angetts vara av riksintresse för yrkesfisket, naturvården eller friluftslivet, om åtgärden påtagligt kan skada något av dessa intressen,
4. flyttning av fisk från havet med angränsande sötvattensområden nedanför det första definitiva vandringshindret för lax och havsöring till övriga sötvattensområden,
5. kräftdjur som används som fisknärlingsorganism,
6. flodkräfta i ett vattenområde där kräftpest förekommit under de senaste två åren,
7. naturligt fisktomma vatten.

Ursprungliga stammar

5 § Tillstånd för att sätta ut fisk i syfte att förstärka eller återintroducera förekomster av ursprungliga arter i ett vattenområde får endast avse stammar som härstammar från samma vattenområde som tillståndet ska gälla.

Utan hinder av första stycket är det tillåtet att sätt ut en stam med likvärdig ekologi och livshistorieegenskaper i vattenområden där ursprungliga förekomster av arten försvunnit.

Regnbåge och gräskarp

6 § Bestämmelserna i 4 § 1 gäller inte arterna regnbåge (*Oncorhynchus mykiss*) och gräskarp (*Ctenopharyngodon idella*) samt ursprungliga stammar av arter gemensamma för Sverige och Norge eller Sverige och Finland.

Tillstånd för utsättning av gräskarp ska förenas med villkor att sådana åtgärder vidtas som innebär att fisken inte kan lämna det vattenområde där den kan sättas ut.

Ål

7 § Utan hinder av 4 § 4 får tillstånd avse ål av arten *Anguilla anguilla* som har genomgått provtagning avseende smittsam sjukdom enligt en av Havs- och vattenmyndigheten godkänd metod. Ål som införts till landet ska dessutom ha hållits i karantän på sätt som Jordbruksverket har godkänt.

Ål fångad i Sverige får inte sättas ut i

1. havet med angränsande sötvattensområden upp till det första definitiva vandringshindret för lax och havsöring norr om latituden 60 30,00 N,

2. sötvattensområden om skyddsvärda bestånd av laxartad fisk inom familjen Salmonidae finns i vattenområdet och tillstånd inte tidigare har meddelats för utsättning av arten,
3. mynningsområden till laxförande vattendrag, och
4. sötvattensområden dit ål inte fritt kan vandra från havet och tillstånd inte tidigare har meddelats för utsättning av arten.

Laxartad fisk

8 § Tillstånd för lax i sötvattens- eller mynningsområde får endast avse stam som härstammar från det vattensystem i eller i vars mynningsområde tillståndet ska gälla. Tillstånd som ska gälla i havet utanför ett mynningsområde får endast avse stam som härstammar från närmast liggande eller angränsande vattensystem.

9 § Tillstånd för att sätta ut laxartad fisk av familjen Salmonidae får inte avse vattensystemen i Rolfsån, Kungsbackaån, Anråseån, Bratteforsån, Arödsån, Bäveån, Örekilsälven, Strömsån samt samtliga vattendrag som rinner in i, eller vattenområde som delas med Norge, inklusive Enningdalsälven.

Utsättning i trädgårdsdammar

10 § Strålfeniga fiskarter får sätta ut utan tillstånd om utsättningen sker i en trädgårdsdamm och om det inte är en invasiv främmande art. Att invasiva främmande arter inte avsiktligt får släppas ut i miljön framgår av artikel 7.1 h i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter.

Bortklippning av fettfena

11 § Undantag från skyldigheten, enligt 2 kap. 17 b § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen, att vid utsättning av lax och öring som har sina uppväxtområden i havet, Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaren och Storsjön i Jämtland märka fisken genom bortklippning av dess fettfena gäller för

1. lax som sätts ut i Vättern, och
2. fisk som sätts ut i syfte att bevara hotade eller återintroducera redan utrotade bestånd.

Sumpningsförbud

12 § Vattenlevande kräfdjur som införs levande till Sverige från annat land får inte förvaras i sump eller liknande anordning så att vattnet kan komma i kontakt med havet. Sump eller liknande anordning ska vara utformad så att vattenlevande kräfdjur inte kan rymma.

Dispens

13 § Om det behövs för något vetenskapligt ändamål eller om det finns andra särskilda skäl får länsstyrelsen besluta om undantag från bestämmelserna i 4 § 6–7 samt 5, 6, 8 och 9 §§. Havs- och

vattenmyndigheten kan av samma skäl medge undantag från 4 § 1–5 samt 7 och 11 §§.

Ansökan som ska prövas av Havs- och vattenmyndigheten ska lämnas in till länsstyrelsen, som med eget yttrande överlämnar ärendet till Havs- och vattenmyndigheten. (*HVMFS 2025:14*).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 21 april 2021.
2. Genom dessa föreskrifter upphävs Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2011:13) om utsättning av fisk samt flyttning av fisk i andra fall än mellan fiskodlingar.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 maj 2025 (*HVMFS 2025:14*).